

GAZETA LUBELSKA

NIEZALEŻNE PISMO DEMOKRATYCZNE

Lublin, środa dnia 14 lutego 1945 r.

Nr. 3

Wyniki Konferencji Krymskiej Wzmożenie solidarności państw sprzymierzonych Uchwały w sprawie granic Polski i Rządu Polskiego

OFICJALNY KOMUNIKAT PRZEDSTAWICIELI TRZECH MOCARSTW

Na tle lakoniczności i szablonu sprawozdań oficjalnych z międzynarodowych konferencji, komunikat o wynikach prac przedstawicieli trzech wielkich mocarstw uderza niezwykłą wszechstronnością i bogactwem treści. Omówiono w nim wszystkie zagadnienia światowej wagi i sprawy poszczególnych narodów. W tym długim i wyczerpującym zestawieniu kwestii polskiej poświęcono najwięcej miejsca. Dowodzi to, jak wielkie znaczenie posiada ona w polityce międzynarodowej.

Decyzje krymskie kładą kres bolesnemu rozdzieleniu sumień i orientacji w dzisiejszej Polsce. Rozstrzygnięto dwa piękne zagadnienia: rządu i granic. Zdecydowano, że celem usunięcia dwójności pierwszego punktu ma być stworzony Polski Rząd Tymczasowy Jedności Narodowej, którego podstawą będzie działający obecnie w Polsce Rząd Tymczasowy, zreorganizowany na szerszej płaszczyźnie przez włączenie demokratycznych przedstawicieli z kraju i emigracji. Wykonanie tej decyzji powierzono komisji rezydującej w Moskwie i składającej się z ministra spraw zagranicznych ZSRR W. Mołotowa, ambasadora amerykańskiego w Moskwie W. A. Harrimana i ambasadora brytyjskiego sir Archibalda Kerra. Mają oni przeprowadzić konsultację z członkami obecnego Rządu Tymczasowego, a także z bliżej nieokreślonymi polskimi demokratami z poza niego, przebywającymi zarówno w kraju, jak i zagranicą.

Domyślać się należy, że chodzi tu o porozumienie ze stronnictwami centrum i prawicy celem wciągnięcia ich do rządu jedności narodowej. Przedstawiciele ci winni być wolni od naleciałości faszystowskich, które dość bujnie krzewiły się w Polsce przedwojennej, ale na szczęście zanikły prawie przy zetknięciu się z praktykami okupantów, hołdujących faszystowskiemu i dyskredytujących go w oczach każdego uczciwego człowieka, a zwłaszcza prawego chrześcijanina. Można powiedzieć, że działając, gdy ojczyzny faszystów: Włochy i Niemcy leżą w gruzach, liczba zwolenników tego zdyskredytowanego i zbankrutowanego kierunku zmalała w Polsce do minimum, o ile naturalnie pod faszystem rozumieć będziemy kierunek polityczny, wyznający zasady wódzostwa, monopartyjności i totalizmu państwowego, co stanowi istotne cechy faszystów, a nie konserwatyzm i prawicowość, niesłusznie nieraz chrzczone tym mianem. Zwolenników prawicy czy centrum znajdzie się w Polsce jeszcze dużo, nie mniej, zapewne, niż w innych krajach demokratycznych, ale naród jest organizmem pełnym i nie może posługiwać się jedną tylko ręką. Wprawdzie Polsce, opóźnionej w swym rozwoju społecznym, gospodarczym i kulturalnym, potrzebny jest szybki postęp, całkowita demokratyzacja urzędów i obyczajów oraz pełna swoboda życia politycznego, co staje w kolizji z programem zachowawczym i każe go zwalczać, ale nie może jego zwolenników, działających jawnie i legalnie, pozbawiać praw obywatelskich. Uchwały konferencji krymskiej, mówiące o rozszerzeniu podstaw Tymczasowego Rządu Polskiego, mają zapewne na myśli roz-

szereżenie praw do działalności politycznej poza cztery stronnictwa lewicy demokratycznej, wchodzące w skład obecnego rządu.

Trzy wielkie mocarstwa zobowiązały się do zgodnego uznania utworzonego na szerszych podstawach Polskiego Rządu Tymczasowego Jedności Narodowej, przez co położy się kres dotychczasowemu rozdzieleniu, tak szkodliwemu zarówno z punktu widzenia państw sojuszników, jak i samej Polski.

Drużyna doniosła decyzję powzięła konferencja w sprawie granic polskich, wypowiadając się na wschodzie za linią Curzona, na zachodzie zaś i północy obiecując rozszerzenie państwowego terytorium polskiego kosztem Niemiec, po zasięgnięciu zdania przyszłego rządu polskiego. Ostateczne określenie granic zachodnich Polski nastąpi na konferencji pokojowej.

Jeśli nas obchodzi przede wszystkim

ros na Krymie. W dziewięciu punktach zostały wypisane ogólne rezultaty nam

1. **Odnosnie rozgromienia Niemiec**
Rozpatrzono i uzgodniono dalszy plan całkowitego pokonania Niemiec. W czasie codziennych spotkań ustalono ściślejszą niż dotychczas współpracę i wymianę informacji. Osiągnięto

2. **Odnosnie okupacji Niemiec**
Z chwilą całkowitej kapitulacji Niemiec, zostanie utworzona komisja kontrolna trzech mocarstw z siedzibą w Berlinie. Jeżeli Rząd Tymczasowy Republiki Francuskiej wyrazi życzenie wzięcia udziału w polityce kontroli w charakterze czwartego uczestnika to Francja winna walczyć na siebie udział w okupacji. Rozmiar udziału Francji zostanie ustalony przez przedstawicieli czterech zainteresowanych państw w Europejskiej Komisji Konsultatywnej.

3. **Odnosnie reparacji niemieckich**
Rozpatrzono sprawę szkód wyrządzonych w czasie obecnej wojny państwom sprzymierzonym i uznano za słuszną obciążenie Niemiec wynagrodzeniem szkód tych w naturze. Zostanie utworzona komisja dla wynagrodzenia

4. **Odnosnie konferencji narodów sprzymierzonych**
Postanowiono powołać do życia wszechświatową międzynarodową organizację dla zabezpieczenia pokoju i rozpatrywania politycznych, gospodarczych i społecznych zagadnień. Na konferencji w Dumbarton Oaks (Domb

szkód, której potwierzone zostanie również rozpatrzenie rozmiarów i sposobu naprawienia szkód wyrządzonych przez Niemcy państwom sprzymierzonym. Komisja ta będzie urzędowała w Moskwie.

uchwały dotyczące Polski, to nie znaczy, żeby inne zagadnienia, rozstrzygnięte w Jałcie, nas nie interesowały. Zarówno zapowiedź pełnego rozgromienia Niemiec, i zniszczenia ich militarryzmu, jak program przyszłej organizacji świata dla zapewnienia mu „życia bez strachu i niedostatku“, wreszcie decyzja zwołania w kwietniu ogólnej konferencji narodów sprzymierzonych i postanowienie o okresowych spotkaniach ministrów spraw zagranicznych trzech mocarstw kreślą przed nami perspektywy lepszej przyszłości.

Konferencja krymska rozwiała ostatecznie wszelkie nadzieje Niemiec na rozbicie bloku sprzymierzeńców i jeszcze raz dowiodła, że mimo różnic ustrojowych sojusznicy państwa zdecydowane są doprowadzić wojnę do pełnego zwycięstwa, a następnie wygrać także pokój, tak upragniony przez całą ludz-

nia 1945 roku do San Francisco konferencję narodów sprzymierzonych celem przygotowania statutu związku narodów. Zasady jakie będą ustalone w San Francisco zostaną natychmiast wprowadzone w życie.

Rządy Chin i Francji zostaną zaproszone do podpisania wraz z rządami Związku Radzieckiego, Zjednoczonego Królestwa i Stanów Zjednoczonych zaproszeń dla rządów sprzymierzonych na konferencję. Porządek dzienny konferencji zostanie opublikowany w późniejszym terminie.

5. Deklaracja o oswobodzonej Europie

Ułożono i podpisano deklarację o oswobodzeniu Europy. Deklaracja ta wyraża zgodne poglądy trzech mocarstw, w sprawie politycznych i gospodarczych problemów oswobodzonej i demokratycznej Europy. Premier Związku Radzieckiego, Premier Zjednoczonego Królestwa i Prezydent Stanów Zjednoczonych uzgodnili wytyczne polityki w oswobodzonej Europie. Ustanowienie porządku w Europie i ustalenie odbudowy gospodarczej w sposób, który zapewni uwolnienie Europy od faszystów. Postanowiono wykorzystać wszelkie ślady nacjonalizmu germańskiego i zabezpieczyć stosownie do zasad karty atlantyckiej samostanowienie narodów, które były napażnięte przez Niemcy.

W szczególności postanowiono:

- Utworzyć warunki dla pokoju wewnętrznego.
- Przedsiębrać środki dla okazania pomocy narodom, pomocy tej potrzebującym.
- Utworzyć rządy tymczasowe oparte na szerokiej platformie obejmującej wszystkie elementy demokratycznej ludności i zobowiązać je do jaknajszerszego ustalenia rządów odpowiadających woli narodu, drogą swobodnych wyborów.

d) Współdziałać w miarę potrzeby przy przeprowadzaniu tych wyborów. Rządy trzech mocarstw będą prowadziły konsultację z rządami tymczasowymi albo z innymi władzami w Europie w sprawach, w których rządy te będą bezpośrednio zainteresowane.

Jeżeli zdaniem trzech mocarstw warunki powstałe w jednym z państw oswobodzonych lub z byłych państw-satelitów Niemiec będą tego wymagały, to rządy trzech mocarstw natychmiast naradzą się w sprawie środków zaradczych, koniecznych dla realizacji wspólnej odpowiedzialności ustanowionej w deklaracji o oswobodzeniu Europy.

Niniejsza deklaracja potwierdza wiarę trzech szefów mocarstw w zasady karty atlantyckiej, ich wierność wobec deklaracji sprzymierzonych narodów i ich postanowienie utworzenia wspólnie z innymi miłującymi pokój narodami — międzynarodowej organizacji pokoju, bezpieczeństwa i wolności, oraz powszechnej pomyślności rodzaju ludzkiego. Ogłaszając powyższą deklarację trzy mocarstwa wyrażają nadzieję, że rząd Tymczasowy Republiki Francuskiej przyłączy się do niej według ustalonej procedury.

(Ciąg dalszy na str. 5)

Konsolidacja demokracji w Polsce

Wobec doniesłości postanowień Konferencji Krymskiej, zwróciliśmy się do red. St. Litauera, długoletniego korespondenta, a później dyrektora PAT-a w Londynie, byłego prezesa Stowarzyszenia Prasy Zagranicznej w tym mieście, a obecnie przedstawiciela „Daily Chronicle” w Lublinie, o wyrażeniu swej opinii na temat wyników konferencji:

„Wielka Trójka” zakończyła swoje obrady, jakie od 10 dni toczyły się na Krymie. Ogłoszony komunikat o rezultatach obrad, podpisany przez Roosevelta, Stalina i Churchilla, daje pełny obraz osiągniętych wyników. Boddajże najpełniejszy obraz daje komunikat o wynikach uzgodnionych w sprawach polskich.

Oswobodzenie całej Polski dzięki błyskawicznej ofensywie Armii Czerwonej stworzyło nową sytuację, która była przedmiotem narad krymskich. Obecny Rząd Tymczasowy utworzony przed rozpoczęciem tej ofensywy, z natury rzeczy ograniczony był do udziału w nim tych czynników demokratycznych, które znajdowały się na wschód od Wisły. Dzisiaj do współpracy w rządzie przyciągnąć można i należy również demokratów z oswojonych terenów na zachód od Wisły. Udział ich był przez Rząd Tymczasowy z góry przewidziany i pod tym względem wyniki obrad krymskich nie wprowadzają właściwie nic nowego.

Inaczej się ma sprawa z przyciągnięciem do rządu demokratycznych przedstawicieli Polaków z zagranicy. Wszelkie, tego rodzaju usiłowania podejmowane były do niedawna nie tyle na płaszczyźnie przyciągnięcia elementów demokratycznych spośród emigracji polskiej, ile raczej na płaszczyźnie klejstrowania kompromisu dwu niewspółmiernych sił: opartego o szerokie masy pracujące Rządu Tymczasowego istniejącego na wywołonych od tego czasu ziemiach polskich i opierającego się o fikcyjną legendę Rządu Emigracyjnego istniejącego w Londynie, a odciętego zupełnie od trzonu w kraju. O ile Rząd Tymczasowy jest siłą realną, o tyle rząd Emigracyjny przestał nią być z chwilą tragicznej śmierci generała Sikorskiego. Pozostały w nim tylko cienie bez treści. Klejstrowanie więc kompromisu tych dwu niewspółmiernych wartości nie mogło się udać. Zrozumieli to wreszcie rządy mocarstw zachodnich, W. Brytanii i Stanów Zjednoczonych i ogłoszony komunikat Wielkiej Trójki jest tego dowodem. Nie ma w nim w ogóle mowy o istnieniu Rządu Emigracyjnego. Rząd ten został zupełnie pominięty i przez ten fakt uznany on został jako de facto zlikwidowany. Ostatnim jego wyczynem był memoriał p. Arciszewskiego, wzywający mocarstwa zachodnie do ustanowienia na ziemiach Polski wywołonej wojskowej kontroli sojuszników zamiast suwerennej władzy polskiej. Komunikat obrad krymskich, dążący odwrotnie do jak najszybszej stabilizacji suwerennych demokratycznych rządów polskich na obszarze całej Polski jest polichkiem wymierzonym nielicującej z poczuciem narodowym propozycji p. Arciszewskiego.

Zamiast kompromisu z Rządem Emigracyjnym komunikat Wielkiej Trójki zaleca przyciągnięcie do rządu demokratycznych przedstawicieli Polaków z zagranicy. Niewątpliwie wśród Polaków na emigracji są ludzie owiani jak najbardziej patriotycznymi uczuciami i wyznający szczerze hasła demokratyczne, gotowi do ciężkiej pracy nad odbudową nowej, lepszej i sprawliwszej Polski. Wśród nich jest wielu cennych fachowców, których wiedza i siły winny być dla kraju wykorzystane. Przy tym braku sił, jaki istnieje w kraju z powodu wyniszczenia go przez Niemców, przyciągnięcie do rządów w kraju tych najlepszych demokratycznych elementów z emigracji doprowadzi do tego pożądanego zjednoczenia wszystkich szczerze demokratycznych sił.

Obrady krymskie przewidują rychłą konsultację w Moskwie celem rozszerzenia platformy obecnego Rządu Tymczasowego i zreorganizowania go w myśl powyższych nakreślonych przesłanek. Fundamentem pozostaje obecny Rząd Tymczasowy i jego polityka, a na tym fundamencie budowana będzie konsolidacja polskich sił demokratycznych.

Droga na Wiedeń otwarta

Wojska radzieckie zdobyły Budapeszt

Marszałek Stalin w rozkazie specjalnym podał do wiadomości zdobycie w bardzo trudnych warunkach, po półtora miesięcznym oblężeniu i całkowitej likwidacji załogi stolicy Węgier, BUDAPESZTU. Zwycięstwo to zostało osiągnięte przez wojska Drugiego Frontu Ukraińskiego pod dowództwem generała armii Malinowskiego w ścisłym współdziałaniu z wojskami Trzeciego Frontu Ukraińskiego pod dowództwem marszałka Tołbuchina. W toku walk wzięto do niewoli ponad 110 tysięcy jeńców węgierskich i niemieckich. Niemiecki komendant miasta generał-pułkownik Wildenbruch dostał się wraz z całym sztabem do niewoli.

Obecnie droga do Wiednia stoi otworem przed Armią Czerwoną.

Z frontu zachodniego

Z frontu zachodniego donosi agencja Reutersa, że wojska wchodzące w skład grupy armii marszałka Montgomery kontynuowały działania ofensywne. Oddziały kanadyjskie zajęły miejscowość Griedhausen, położoną o 1 1/2 km na północny-zachód od Klewe. Również w rejonie na północny zachód od tego miasta oddziały sprzymierzonych przekroczyły kanał i posunęły się naprzód.

Oddziały szkockie poczyniły postępy w rejonie między miastami Goch i Kenek.

Na odcinku 3-ej armii amerykańskiej wojska sprzymierzonych rozszerzyły swoje przyczółki mostowe nad rzekami Ouer (Ur) i Sauer w rejonie m. Echternach.

Przez połączenie się kilku oddziałów utworzono przyczółek o długości 16 km i o głębokości 7 1/2 km.

Na północny zachód od Prüm odparto kontrataki nieprzyjacielskie.

Z frontu włoskiego donoszą, że wchodzące w skład 5-ej armii amerykańskiej 29 dywizja piechoty, w toku walk na odcinku rzeki Serchio (Serkio), mimo własnych strat i gwałtownego oporu nieprzyjaciela opanowała napowrót dawne pozycje.

Na odcinku rzeki Segno (Senio) oddziały 8-ej armii przeprowadziły jedynie działalność wywiadowczą.

Szczegóły porozumienia w Atenach

LONDYN, 13. II. — Według nadeszłych tu z Aten wiadomości, podpisana w dniu wczorajszym umowa zawierająca następujące warunki: 1) organizacja

Stettinius w Moskwie

MOSKWA, 13. II. — Według doniesień radia moskiewskiego, najbliższy współpracownik prez. Roosevelta — Stettinius, przybył dziś do Moskwy na zaproszenie Mołotowa, w towarzystwie ambasadora St. Zjedn. w Moskwie — Harrimana.

Sprawa uwolnionych jeńców wojennych

MOSKWA, 13. II. — Na konferencji krymskiej podpisano umowę w sprawie postępowania z uwolnionymi jeńcami wojennymi państw sojuszniczych.

Angielscy lotnicy na polskiej ziemi

MOSKWA, 13. II. — Według nadeszłych tu wiadomości, Armia Czerwona spotkała na terytorium Polski większą grupę lotników brytyjskich, zbiegłych z niemieckich obozów jeńców.

Określenie, kogo uznać za demokrate, nie powinno nastęcać trudności, tym bardziej, że komunikat Wielkiej Trójki precyzuje to pojęcie, stwierdzając, że tylko elementy antyfaszystowskie zasługują na miano demokratycznych. Tym samym wykluczone zostają z udziału w rządzie skrajne elementy endeckie spod znaku p. Bieleckiego, marzące nie o Polsce demokratycznej, lecz o jakimś pro-faszystowskim państwie korporacyjnym.

Przeprowadzenia możliwie szybko wolnych i nieskrępowanych wyborów, w których wzięłyby udział wszystkie stronnictwa anty-faszystowskie i demokratyczne, nie ma się przeto czego obawiać. Przeciwnie, należy je powitać jako utworzenie drogi do współpracy nad budowaniem nowej Polski dla wszystkich prawdziwych demokratów.

Komunikat stwierdza, że z chwilą zreorganizowania Rządu Tymczasowego i powstania na szerszej płaszczyźnie Polskiego Rządu Tymczasowego Jedności Narodowej nastąpi automatycznie podjęcie stosunków dyplomatycznych z tym rządem nie tylko — jak dotąd — ze strony Związku Radzieckiego, ale również Stanów Zjednoczonych i W. Bryta-

ELAS będzie w ciągu 14 dni rozbrojona, 2) członkowie ELAS, którzy nie złożyli broni, wyłączeni będą spod prawa amnestii, 3) trybunały wojskowe przekształcone zostaną w sądy cywilne.

Rząd grecki i przedstawiciele EAM wyrażają zadowolenie z warunków rozjemstwa.

ATENY, 11. II. Korespondent Reutersa donosi, że w Atenach postawiono w stan oskarżenia b. premiera marionetkowego rządu Tsolacoglu i 8-miu jego ministrów.

Wśród aresztowanych znajduje się również ex-dyktator general Pangalos. Jest to ustępstwo rządu greckiego na życzenie Eam.

Głosy prasy brytyjskiej

LONDYN, 13. II (BBC). Komunikat wydany przez przywódców trzech mocarstw w sprawie konferencji jest tematem artykułów wstępnych pism londyńskich.

„Times”: Ogłoszony komunikat wskazuje na pomyślne zakończenie konferencji krymskiej. Ma ona olbrzymie znaczenie historyczne i dla pokoju światowego. Jest płonącym manifestem, że ostateczny upadek hitlerowskiej tyranii nastąpi niedługo. Należy to obowiązków na sojuszników kształtowania nowego porządku światowego. Najbardziej cieszy nas osiągnięcie całkowitej zgody w tak ważnym problemie, jakim jest sprawa Polski. Cały świat z bijącym sercem oczekiwał rozwiązania specjalnie tego problemu, który mógłby

ni. Faktycznie więc jest to uznanie już dzisiaj obecnego Rządu Tymczasowego.

W sprawie granic obrady krymskie nie sformułowały niczego nowego ponadto, co zostało już sformułowane niedawno w przemówieniu premiera Churchilla w Izbie Gmin: na wschodzie linia Curzona z drobnymi korekturami na rzecz Polski, na zachodzie i na północy znaczne rozszerzenie terytorium polskiego, przy czym ostateczne określenie nastąpi na konferencji pokojowej po zasięgnięciu przed tym opinią Rządu Polskiego. Nie ma powodów do powątpiewania, że opinia Rządu Polskiego będzie w tym względzie mądrą i że w przyszłości polskie słupy graniczne stana nad Odrą i Nisą oraz otoczą Prusy Wschodnie.

Wyniki obrad Wielkiej Trójki są, o ile chodzi o sprawy polskie, niewątpliwie bardzo pozytywne i prowadzą do konsolidacji demokracji w Polsce. Od tego, czy potrafimy demokrację oprzeć na mocnych i uczciwych fundamentach, zależy będzie w znacznej mierze przyszłość naszego kraju. Droga jest wytknięta, trzeba tylko zrównać szeregi i iść naprzód.

Stefan Litauer

Jak podaje Sowieckie Biuro Informacyjne w dniu 13 lutego wojska sowieckie po zdobyciu miasta Budapesztu i obliczeniu wojennych trofeów podają następujące dane: zdobyto 15 samolotów, 269 czołgów, 1.255 dział, 194 parowozy, ponad 9.000 wagonów i wielkie magazyny z żywnością. Liczba zabitych wynosi 40 tysięcy żołnierzy i oficerów.

Dnia 13 lutego na północ i północny zachód od Bydgoszczy wojska radzieckie zajęły ponad 40 punktów oporu, wśród nich Kamień i Koronowo.

Na północny zachód od Lignicy zajęto ponad 150 miejscowości. Załoga Głogowa otoczona. Na lotniskach zdobyto 345 samolotów.

Na innych odcinkach działalność patroli.

W PRUSACH WSCHODNICH

MOSKWA, 12. II. — O wrażeniach swych z miejsc bitew w Prusach Wsch. donosi wojenny korespondent następująco szczegóły:

Wzdłuż dróg leżą spalone lub dopalające się tanki, samochody i masy innego sprzętu oraz trupy Niemców. Drogi przeciągają kolumny jeńców niemieckich oraz powracający uchodźcy z tobołkami na plecach.

Niedawno zajęte miasto Grand posiada specyficzny charakter. Jest to nowoczesny zakład zdrowotny, w którym znajduje się dużo osób z Królewca.

W kilku wierszach

— Przedstawiciele 3-ch mocarstw, którzy braли udział w konferencji krymskiej udali się w drogę powrotną do swych stolic.

— Agencja Associated Press (Asoszejted Press) donosi z Waszyngtonu, że prezydent Roosevelt w drodze powrotnej do Ameryki ma się zatrzymać w jednym z miast na południowym wybrzeżu Francji.

— Rozgłoszenia Radia Francuskiego komunikuje, że rząd francuski został powiadomiony o wyniku konferencji trzech wczoraj w godzinach popołudniowych i obecnie bada wyniki tej konferencji, odmawiając udzielenia wszelkich komunikatów odnośnie stanowiska Francji.

się stać zarzewiem nowej niezgody. Ma się nadzieję, że jeśli władze sojusznicy uporały się z tym zagadnieniem, władze polskie również osiągną porozumienie. Na wschodzie granica będzie biegła wzdłuż linii Curzona, wzamian za co Polska osiągnie nowe terytoria na zachodzie i północy.

„Daily Mail” (konserw.): Konferencja krymska jest wydarzeniem przełomowym w historii ludzkości. Jeszcze nigdy w tak krótkim czasie nie osiągnięto tak ważnych decyzji. Samo wyznaczenie dokładnej daty konferencji w San Francisco świadczy, że sojusznicy mają przekonanie, że do tego czasu zakończy się wojna. Jedność wojskowa będzie przez sojuszników nadal utrzymywana przez ścisłą współpracę trzech sztabów głównych. Bardziej jednak jesteśmy zadowoleni z osiągnięcia tak upragnionej jedności politycznej, która wyraża się przez ciągły kontakt ministrów spraw zagranicznych.

Spotykają się oni będą co trzy — cztery miesiące kolejno we wszystkich stolicach. Wielkim krokiem naprzód w ustaleniu światowego pokoju jest stworzenie polskiego rządu Jedności Narodowej. Ważne jest również, że sprawa granicy polskiej została omówiona w obecności prezydenta Roosevelta. Ostateczne granice Polski na zachodzie i północy wyznaczone będą za zgodą rządu polskiego, o którym z pewnością wiele jeszcze będziemy słyszeli.

„Daily Herald” (socjal.): Pierwsze wrażenia z konferencji krymskiej są bardzo korzystne. Przynosi ona dobre i uspokajające wiadomości. Jakkolwiek nie można opanować chęci zadawania dalszych pytań, komunikat stwierdza utrzymanie jedności w celu politycznym i wojskowym, które przez skoordynowaną akcję zapewni ostateczne zwycięstwo. Rozwiązano szczęśliwie problemy, które wydawały się nierozwiązalne: należy do nich problem Polski. W skład nowego, zreorganizowanego rządu wejdą polscy przywódcy demokratyczni z kraju i z zagranicy. Dotychczas rząd lubelski miał poparcie Rosji, a londyński poparcie Anglii. Obecnie możemy mieć pewność, że choćby największym wysiłkiem osiągniemy się do jedności w tej dziedzinie.

Wyniki Konferencji Krymskiej

6. Postanowienia dotyczące Polski

(Dokończenie ze str. 1)

Konferencja krymska miała między innymi na celu uzgodnienie rozbieżności w sprawach Polski. Rozważano wszystkie momenty zagadnienia polskiego. Potwierdzono wspólne życzenie utworzenia silnej, wolnej niezależnej i demokratycznej Polski i w rezultacie rozmów uzgodniono warunki, na jakich winien być utworzony nowy tymczasowy Polski Rząd Jedności Narodowej, by został on uznany przez trzy główne mocarstwa. Osiągnięto następujące porozumienie:

„W wyniku szybkiego oswobodzenia terenów Polski przez Armię Czerwoną, wytworzyła się nowa sytuacja. Wymaga ona utworzenia tymczasowego Rządu Polskiego, który miałby szerszą podstawę, niż było to możliwe poprzednio do czasu niedawnego oswobodzenia zachodnich części Polski.

Działający obecnie w Polsce Rząd Tymczasowy z tych względów winien być zreorganizowany na szerszej płaszczyźnie demokratycznej przez włączenie demokratycznych przedstawicieli z samej Polski jak i Polaków z zagranicy. Nowy ten rząd winien nosić nazwę Polskiego Rządu Tymczasowego Jedności Narodowej.

W. Mołotow, W. A. Harriman i Sir Archibald Kerr zostają pełnomocnymi członkami komisji, która przeprowadzi w Moskwie konsultację z członkami obecnego rządu tymczasowego i innymi polskimi demokratami z samej Polski jak i z zagranicy, mając na uwadze reorganizację obecnego rządu na wymienionych powyżej zasadach.

Nowy rząd Jedności Narodowej winien się zobowiązać do przeprowadzenia wolnych i nieskrepowanych wyborów w możliwie szybkim terminie na zasadzie powszechnego prawa wybierania w tajnym głosowaniu.

Wszystkie stronnictwa anty-faszystowskie i demokratyczne winny mieć prawo brania udziału w wyborach i wystawienia kandydatów.

Z chwilą utworzenia Polskiego Rządu Tymczasowego Jedności Narodowej w powyższy sposób rząd Związku Socjalistycznych Republik Rad, który utrzymuje stosunki dyplomatyczne z obecnym Rządem Tymczasowym Polskim, Rząd Stanów Zjednoczonych i Zjednoczonego Królestwa podejmuje stosunki dyplomatyczne z nowym Polskim Rządem Tymczasowym Jedności Narodowej i dokonają wymiany posłów, za których pośrednictwem poszczególne rządy będą się informowały o sytuacji w Polsce.

Rządy trzech mocarstw uważają, że wschodnia granica Polski winna przebiegać zgodnie z linią Curzona z odchyleniami od 5 do 8 kilometrów w niektórych rejonach na korzyść Polski.

Rządy trzech mocarstw uważają, że Polska winna uzyskać konkretne rozszerzenie swego terytorium na północ i zachód. W sprawie tych obszarów we

Polacy w Szwajcarii

LONDYN, 12. II. — Ilustrowany tygodnik szwajcarski „Sie und So“ — zamieszcza obszerny reportaż o dorobku żołnierzy polskich, internowanych na terytorium Szwajcarii. Stwierdza on, iż Polacy pracą swoją nie tylko zarabiali na swe utrzymanie, ale też zasłużyli sobie na wdzięczność i szacunek Szwajcarów. Z pracy ich przy budowie dróg i mostów ciągnie korzyści 17 kantonów.

właściwym czasie zasięgnięte zostanie zdanie Polskiego Rządu Tymczasowego Jedności Narodowej a w ślad za

7. Odnosnie Jugosławii

Uznano za konieczne zlecenie marszałkowi Tito i dr. Subaszićowi niezwłoczne zawarcie porozumienia i utworzenie rządu na podstawie tego porozumienia. Postanowiono również zalecić, aby nowoutworzony rząd Jugosławii oświadczył, że antyfaszystowska jugosłowiańska jedność narodowego wyzwolenia zostanie rozszerzona przez włączenie w jej skład członków jugo-

tym nastąpi ostateczne określenie granic zachodnich Polski na konferencji pokojowej.

słowiańskiej Skupczyny, którzy nie skompromitują jej swą współpracą z wrogiem. W ten sposób zostanie utworzony tymczasowy parlament.

Akty prawodawcze, uchwalone przez antyfaszystowskich nacjonalistów, będą ulegały zatwierdzeniu przez Izbę.

Rozpatrzono również wszystkie inne sprawy bałkańskie.

8. Odnosnie narad Ministrów Spraw Zagranicznych

W czasie trwania konferencji odbywały się codziennie narady trzech ministrów spraw zagranicznych z udziałem ich doradców. Narady te okazały się niezwykle owocne i na konferencji osiągnięto całkowite porozumienie w sprawie stałego aparatu regularnej konsultacji trzech ministrów spraw zagranicznych. W tym celu ministrowie

spraw zagranicznych będą się spotykali w miarę potrzeby, przypuszczalnie co trzy lub cztery miesiące. Narady te będą się odbywały kolejno w trzech stolicach, przy czym pierwsze spotkanie nastąpi w Londynie po konferencji Zjednoczonych Narodów i po utworzeniu międzynarodowej organizacji bezpieczeństwa.

9. Odnosnie jedności w organizacji świata i prowadzeniu wojny

Obrazy na Krymie podkreśliły wspólną decyzję zachowania i wzmocnienia w przyszłości w okresie spokoju tej jedności celu i czynu, której zawdzięcza się możliwość i pewność zwycięstwa narodów sprzymierzonych. Trzy rządy uznają to za swój święty obowiązek względem swych narodów jak również wobec pozostałych narodów świata.

Jedynie trwała i rosnąca współpraca i wzajemna pomoc łącząca trzy mocarstwa i pozostałe narody milujące pokój może zapewnić realizację wzniosłych dążeń ludzkości do trwałego i

długiego pokoju, który, jak mówi Karla Atlantycka „powinna zapewnić narodom wszystkich krajów spokojne życie bez strachu i niedostatku“.

Zwycięstwo w tej wojnie i utworzenie międzynarodowej organizacji otworzy przed ludzkością największe możliwości w całej historii.

Komunikat został podpisany

WINSTON CHURCHILL
FRANKLIN ROOSEVELT
JÓZEF STALIN

Ogrom pracy

MOSKWA, 13. II. — O doniosłość zagadnień, omawianych na konferencji krymskiej, świadczy między innymi fakt, iż brało w niej udział 600 rzeczoznawców, którzy pracowali dniem i nocą.

Plany zbudowane na piasku

Wzięty do niewoli na I ukraińskim froncie dowódca artylerii 42-go niemieckiego korpusu armii pułkownik Oskar Rosen oświadczył: „Kiedy Rosjanie zaczęli działać zwycięsko, liczyliśmy, że szybko przywróci się poprzednie położenie. O ile mi wiadomo, nasz dowództwo wydało energiczne przeciwzrządzenia, przewidujące długotrwałą i aktywną obronę. Niemieckie dowództwo nałożyło na 24-ty korpus czołgów zadanie powstrzymanie uderzenia Armii Czerwonej na naszym odcinku. Jednakże już pierwsze walki wykazały, że te plany były zbudowane na piasku. Rosjanie potężnymi ciosami obalili naszą obronę, posunęli się naprzód, zaczęli gromić sztaby i tyły. Ponieśliśmy ciężkie i nie do powetowania straty w ludziach i sprzęcie. Nadciągające rosyjskie oddziały czołgowe i piechota zmotoryzowana deptały nam po piętach i nie dawały spoczynku“.

Oktuchy z dzisiejszych Niemiec

W pogoni za jakimś cudotwórczym przeludem odwołania się szczęścia wojennego, jakiś pismak niemiecki wpadł na pomysł opisanie następującej anegdotki historycznej:
W czasie jednej z potyczek z Turkami, książę Eugeniusz Sabaudzki dowodząc wojskami austriackimi wydał rozkaz zabębienia na odwrót, gdyż sytuacja przedstawiała się niekorzystnie. Dobosz, jednak zapominając werbla i miast do odwrótu zabębnił sygnał do ataku. No, i oczywiście bitwę wygrano...
Obecnie w Niemczech Hitler i Goebbels spełnić chcą rolę takiego magicznego dobosza. Zamiast kapitulować dają ciągle jeszcze sygnał do boju.

Hitlerowskie metody wysiedlania

Odezwa do wszystkich wysiedlonych z ziem zachodnich

Zbliża się chwila, kiedy my, wysiedleni, wrócimy na ziemię zachodnią, aby tam, na gruzach hitleryzmu, odbudować naszą ojczyznę uwolnioną od krwawego okupanta. Z chwilą tą rozbijają się nasze skupienia, które potworzyliśmy podczas okupacji. Przed opuszczeniem tutejszych ziem i przed stworzeniem nowych kadrów, które na rubieżach zachodnich podejmą walkę z hitleryzmem, dobrze będzie przypomnieć sobie przebieg naszego wygnania i tułaczki, a szczególnie uprzytomnić sobie groźbę doznanych krzywd.

Uprzytomnijmy sobie przede wszystkim momenty z okresu naszego wygnania i tułaczki, które dadzą obraz hitlerowskich metod niszczenia elementu polskiego na zajętych terenach polskich, opiszmy je według niżej podanej instrukcji, zaopatrmyzmy we własnoręczny podpis i oddajmy je do dyspozycji Polskiego Instytutu Socjologicznego oraz Polskiego Związku Zachodniego. jako dokumenty, które w przyszłości mogą oddać ogromne usługi sprawie rewindykacji polskich praw na Zachodzie.

Dokument należy spisać zgodnie z prawdą, nie zwracając uwagi na styl ani na piękne pismo, niczego nie ujmując, ani nie dodając tak, aby w razie potrzeby można było stanąć jako świadek dowodowy na fakty w nim skreślone. Opisać należy tylko te fakty, które ilustrują metody wysiedlania stosowane przez wroga, aby móc bez żadnych wątpliwości złożyć na dokumencie swój podpis.

Instrukcja: Oświadczenie o wysiedleniu winno uwzględnić przede wszystkim:

1) imię i nazwisko wysiedlonego, ilość wysiedlonych członków rodziny, wiek dzieci w chwili wysiedlenia, wiek wysiedlonych starców, jak postąpiono przy wysiedleniu z nimi i ewent. z chorymi, miejscowość, z której nastąpiło wysiedlenie, (przy wsi podać powiat), zawód wysiedlonego przed woj-

na i zajęcie w chwili wysiedlenia, ruchomości i nieruchomości, jakie wysiedlony pozostawił w pierwotnym miejscu zamieszkania itd.,

2) datę wysiedlenia (z braku dokładnej daty określić mniej więcej czas), dokładny opis, w jaki sposób wysiedlony został wyrzucony z własnego mieszkania, — czy np. otrzymał jakiś dekret wysiedlenia, ile czasu pozostawiono mu na przygotowanie się do wyjazdu, co pozwolono zabrać, jak odnieszono się do wysiedlonego w tej chwili, czy nie rabowano, w jaki sposób doprowadzono wysiedlonego do pierwszego punktu zbornego itd.,

3) jaki był pierwszy punkt zborny, dworzec czy obóz (podać miejscowość), jak długo trwał postój w pierwszym punkcie zbornym, jakie było schronienie, jakie traktowanie, czy lokal był ogrzewany, czy administracja i bezpośredni dozór w obozie był polski czy niemiecki, jakie było zachowanie się dozorców i porządkowych w stosunku do wysiedlonych, opisać szczegółowo pobyt w obozie, wypadki sztykan i zniechęcania się, jak wielki był obóz i ile mieścił osób, jak ulokowano w nim wysiedlonych, jaki był ruch napływowy i odpływowy, jak przeprowadzano rewizję osobistą, jak przygotowywano transporty, jak wyposażono wysiedlonych na podróż itd.,

4) podróż i ewent. dalsze obozy: jak długo trwała podróż lub podróże, jak długo pobyt w obozach, czy transport odbywał się pociągami osobowymi czy towarowym, jak urządzone były ustępy w wagonach towarowych (opisać zgodnie z prawdą), jaka była temperatura w pociągach itd.,

5) przyjazd na miejsce przeznaczenia (podać miejscowość), ile osób przyjechało transportem, czy byli zmarnieci, chorzy lub zmarli skutkiem męczącego transportu (opisać fakty, ewent. podać nazwiska), kto opiekował się wysiedlonymi na miejscu przyjazdu, jak ich rozlokowano, jak odżywiano, czy

władze niemieckie na miejscu zatrzymały się o wysiedlonych, czy istniał lub zawiązał się komitet wysiedleńczy, jakie były wyniki jego pracy, jak długo wysiedlony pozostawał pod opieką publiczną, czy usamodzielniał się w tej samej miejscowości, czy wyjechał do innej, jakie były pobudki wyjazdu itd.,

6) jak sobie wysiedlony tłumaczył powód wysiedlenia go z ziem zachodnich, jakie były stosunki z Niemcami przed wojną w jego miejscowości, jak określiliby liczbę wysiedlonych z tej miejscowości w stosunku do ogólnej liczby jej mieszkańców.
Jak widzimy, instrukcja wskazuje tylko te fakty, które ilustrują zorganizowany aparat i metody wysiedlania stosowane przez okupanta. Materiał ten spismy bezzwłocznie i złożmy go jeszcze przed wyjazdem na zachód w Polskim Związku Zachodnim — Lublin, ul. Kapucyńska 4 lub w jakimkolwiek z Oddziałów Polskiego Związku Zachodniego, o ile taki istnieje w danej miejscowości. Polski Związek Zachodni i Polski Instytut Socjologiczny, zapewniają, że przy ewent. publikowaniu zebranych materiałów będą respektowane zastrzeżenia co do nieujawniania nazwiska, o ile odpowiadający wyraźnie zastrzeżenie takie zrobił.

Poza przedstawionymi opisami bardzo pożądane byłyby dłuższe zyciorysy uwzględniające cały okres tułaczki wysiedleńczej. Wysiedlonym, którzy tą drogą pragnęliby przysłużyć się sprawie Zachodu, gorąco zaleca się pisanie takich zyciorysów, które można będzie składać w którymkolwiek z Oddziałów Polskiego Związku Zachodniego względnie Polskiego Instytutu Socjologicznego.

Prof. dr JÓZEF CHAŁASIŃSKI
Dyrektor
Polskiego Instytutu Socjologicznego
Prof. dr ANDRZEJ WOJTKOWSKI
Prezes Polskiego Związku Zachodniego
Mgr STANISŁAW KOWALSKI
Kierownik Badań Zagadnień Ziemi Zachodnich w P. I. S.

cz. 3440/1945/3

Z niewoli przez Polskę

Jak daleko od Lublina leży Casablanca? — zastanawia się młody Amerykanin, wodząc z zaciekawieniem palcem po mapie. Osiem par oczu wlepią się w dziwaczny potworka, jakim jest Europa, szukając najłatwiejszego wylotu w kierunku Ameryki.

Nagle jeden palec „szusuje” przez Rumunię i Bułgarię ku Morzu Czarnemu.

— Popatrz, John, — jak blisko jest w tej chwili papa Roosevelt — „On the Blake Seal” — on nie wie napewno, że my jesteśmy w Polsce.

W amerykańskiej skali redukują się odległości. Wydaje im się przez chwilę, że Morze Czarne leży pod Lublinem, a Bukareszt prawie na Rurach Jezuickich...

Przywędrowali ci chłopcy z Brandenburgii — z obozu jeńców. Przemierzwszy pieszo wiele kilometrów, przekonali się, że i w Europie są odległości, gdy brak własnego samochodu. Z pobliskich miast pamiętają Kutno; Warszawa utrwaliła się w wrażeniach jako stos gruzów — teraz poznają Lublin.

Nigdy nie przypuszczali, że przez Polskę wracać będą z niewoli. Od paru lat projektowali drogę na zachód — przez Niemcy i Francję do Atlantyku.

Przypadek losu przyznał ich nad Wisłę. W dżungli słowiańskich dźwięków trudno im sylviole zrozumiałe słowo. W kieszeniach mają tylko resztki obozowych drobiazgów: szczerbka do zębów, fotografie najbliższych. W jednej kieszeni znalazły się miniaturowe kajdanki — model prawdziwych, którymi Niemcy przez 13 miesięcy dręczyli jeńców, za brany pod Dieppe. Model zrobił kolega — jeńca rosyjski z niewoli niemieckiej.

Tych ludzi przychodzi coraz więcej. Każdy z nich ma inną porcję osobistych przeżyć, najbardziej dziwacznych. Przybywają Anglicy i Francuzi, z Prus Wschodnich, Śląska. Oświęcimia — przeważnie jeńcy wojenni. Francuzi przychodzą przede wszystkim do Lublina, bo tu jest na razie siedziba delegata Rządu Francuskiego. Garną się z zapałem do pracy, chcą pracować w zakresie swoich specjalności i — choć chwala z wdzięcznością uprzejmość i serdeczność Polaków — marzą o szybkim powrocie do swego kraju. Na razie zastępuje im go dyplomatyczna placówka w Lublinie i serdeczna opieka zorganizowana przez Polski Czerwony Krzyż.

Przy ul. Św. Mikołaja nr. 10 urządzono specjalny dom dla cudzoziemców w gmachu dawnej szkoły powszechnej, zwany przez Francuzów „St. Nicolas” — W tym domu jest 27 dużych, widnych, słonecznych sal i urządzenia kuchenne. Kucharzem jest Francuz, obsługą też w własnym zakresie. PCK ma du-

że trudności w zdobyciu łóżek i odpowiedniej ilości naczyń.

Drugi podobny ośrodek powstał przy ul. 1 Maja 14 — w projekcie są jeszcze dalsze placówki. PCK nie może podolać rosnącym z dnia na dzień potrzebom. Wielu z pośród przybywających do Lublina cudzoziemców znajduje tymczasową gościnę w prywatnych domach.

W ubiegłą niedzielę w domu przy ul. Św. Mikołaja, dzieci z kół szkolnych PCK wręczyły cudzoziemskim gościom paczki z tytoniem. Goście byli uradowani i wzruszeni. Zyskliwy odruch dziecięcego serca trafia najłatwiej do każdego, a szczególnie do człowieka, który czuje się osamotniony w obcym kraju. W chwilach opuszczenia i bezradności każdy dowód życzliwości człowieka ocenia wiele razy ponad jego istotną wartość. Tak napewno ocenią nasi goście wszystko, z czym do nich

szczerze przyjdziemy. Oni dobrze wiedzą, że kraj nasz zniszczony wojną, że nie możemy ich obdarzać hojnie. Ale dzielić się możemy i musimy do ostatka. Napewno dzieci z kół PCK znajdują wielu naśladowców, którzy sami trafiają do domu na ul. Św. Mikołaja.

Ministerstwo Opieki Społecznej projektuje skoncentrować w Krakowie wszystkich przybywających obecnie do Polski cudzoziemców. Kraków przemówi do ich wyobraźni językiem historii, zakłętą w murach i kościołach. Wawel i kościół Mariacki utrwala się w ich pamięci jako architektoniczna synteza polskiej przeszłości narodowej. Nie znając polskiego języka, czytając będą nasze dzieje z murów i pomników, by opowiedzieć je wśród swoich wspomnień w wyteknionej Marsylii, Wąszyngtonie, Paryżu, czy Londynie.

Zofia Karczeńska-Markiewicz

Posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej w Lublinie

12 lutego b. r. w sali konferencyjnej Miejskiego Wydziału Zaopatrywania odbyło się posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej, na którym przewodniczący Rady zdał sprawozdanie z podróży do Warszawy. Podkreślił moment dostarczenia ludności Warszawy tonu żywności przez Lublin — jednego z pierwszych miast które pośpieszyło z pomocą oswojonej stolicy. Następnie uzupełniono skład Prezydium Miejskiej Rady Narodowej. Celem odciążenia Prezydium wybrano drugiego wiceprezydenta ob. Dymowskiego.

Po wyborach prezydent Krzykała złożył sprawozdanie z plenarnego posiedzenia Rady Narodowej. Następnie odczytał mowę Prezydenta Rzeczypospolitej ob. Bieruta, dotyczącą aktualnych zagadnień, siewu wiosennego i aktywizacji Rad Powiatowych. Aktywizacja rad polegać ma na powołaniu nowych, demokratycznych czynników i na ściślejszym kontakcie radnych ze społeczeństwem.

W związku z przemówieniem Prezydenta Rzeczypospolitej, ob. Szczepański złożył sprawozdanie o stanie zasiewów w majątkach Lublina. Są to gospodarstwa o charakterze przeważnie wazrywniczo-sadowniczym. Dwieście gospodarstw powyżej 1 ha oraz 100 ha gospodarstw pół hektarowych. W sumie do obsiania pozostaje 1134 ha.

Piętrzące się trudności jak brak nasion, nawozu, sprzętu — dadzą się zdaniem ob. Szczepańskiego pokonać i gospodarstwa zostaną obsiane we właściwym czasie.

W dalszym toku obrad przedstawiciel Wydziału Zaopatrywania zdał sprawozdanie ze swej działalności. Stwierdzono, że społeczeństwo nie szczędzi skarg i zażaleń odnośnie pracy tego wydziału.

Wydział Zaopatrywania pracuje intensywnie nad tym aby przynajmniej istniejące zapasy rozdzielane były równomiernie i sprawiedliwie. Wydział Zaopatrywania wystąpił z projektem stworzenia specjalnych punktów rozdzielczych dla pracowników miejskich.

Osobnym przedmiotem obrad Miejskiej Rady Narodowej w Lublinie była aktywizacja jej pracy. Ob. prezydent Krzykała podkreślił potrzebę żywszej współpracy Rady ze społeczeństwem. W tym celu postanowiono wyłonić specjalne ko-

misje, a mianowicie: aprowizacyjną, mieszkaniową i opieki społecznej.

Następnie omówiono sprawy finansowe. Po uchwaleniu budżetu, podatków i opłat ogólnych postanowiono zwrócić opłaty szkolne pracownikom miejskim, uczęszczającym do szkół. Uchwalono również stypendia dla najzdolniejszych studentów Wydziału Weterynarii Uniwersytetu Curie-Skłodowskiej.

Zarządzone zmiany w opłatach za korzystanie z urządzeń Gazowni Miejskiej i Miejskich Wodociągów i Kanalizacji. Zarząd Miejski oblicza dochody z tych opłat na 200 tys. miesięcznie.

Wiele czasu poświęcono sprawie Komisji Mieszkaniowej, ze względu na jej znaczenie w chwili bieżącej dla Lublina. Postanowiono zwrócić się do Prezesa Sądu Apelacyjnego o mianowanie przewodniczących komisji spośród aplikantów prawnych. Skład komisji uzupełnić mają czynnik społeczne. Biuro Mieszkaniowe i komisje mieszkaniowe będą oddziałami ściślejszej, przy czym czynnikami koordynującym ich działalność będzie osoba wspólnego głównego przewodniczącego. Projekt ten rozpatrzony zostanie ostatecznie na najbliższym zebraniu komisji Rady Narodowej.

Wykłady w TUR-20

Zarząd wojewódzki TUR zawładnia wszystkim swych członków i sympatyków, że w każdą niedzielę o godz. 12-0j przy ul. Zamojskiej 28, odbywają się stale systematyczne wykłady.

Dnia 17. II b. r. odbędą się następujące wykłady: 1) „Prawo cywilne” — wygłosi adw. W. Jarosławski. 2) „Polityka społeczna” — wygłosi sędzia Mossakowski.

Sekretariat zarządu wojewódzkiego i miejscowego TUR w Lublinie mieści się przy ul. Krakowskie Przedmieście 29 (Hotel Europejski), pokój 38, tel. 25-17.

5-ty kurs kierowników świetlic

Dnia 26. II 1945 r. rozpocznie się w Lublinie piąty kurs dla kierowników świetlic, który będzie trwał 5 tygodni i obejmie wykłady polityczne i techniczne z zakresu organizacji świetlic, oraz zajęcia praktyczne, jak bibliotekarstwo, inscenizacje, gry i zabawy świetlicowe, śpiew itd.

Uczestnikiem kursu może być każdy, kto pragnie się poświęcić pracy kierownika świetlicy w swojej wsi lub mieście. Należy mieć aktyrowanie z gminy lub Powiatowej Rady Narodowej, albo miejscowej organizacji lub partii politycznej czy społecznej.

Kandydat otrzymując nocleg i utrzymanie w internacie za opłatą 500 zł. Należy wziąć ze sobą: bieliznę osobistą na 5 tygodni, koc lub kołdrę i poduszkę, przybory toaletowe, przybory do pisania a także — ci, którzy mają — stroje ludowe (zapaski, sukmany, chustki itp.) i instrumenty muzyczne. W czasie trwania kursu nikt nie będzie zwalniany do domu. Zgłaszać się osobliście w Lublinie — Dom Kultury, — ul. Skłodowskiej 2, pok. 13, I p.

Ci, którzy ze względu na ograniczoną ilość miejsc w internacie nie będą mogli być przyjęci na ten kurs, zostaną zapisani na następny, który rozpocznie się w połowie kwietnia.

Recital fortepianowy

W ramach cyklu koncertów, organizowanych staraniem Wojew. Wydziału Kultury i Sztuki w Lublinie w niedzielę, 18 lutego 1945 r. o godzinie 4 p. p. odbędzie się w sali Państw Instytutu Muzycznego recital pianisty i kompozytora Aleksandra Wielhorskiego.

Kurs dla organizatorów spółdzielczości

W czasie od 25 lutego do marca odbędzie się w Lublinie siedmiodniowy kurs dla organizatorów spółdzielczości mieszkaniowej. Kurs ten ma na celu wszechstronne uświadomienie szerokiej kół społecznych o doniosłości kwestii mieszkaniowej i o sposobach jej rozwiązania.

Celem jego jest również stworzenie kadr działaczy ze środowiska robotniczego i pracowniczego, którzy zechcą poświęcić się pracy nad odbudową zniszczonych wojennych i nad dalszą rozbudową naszego miasta celem zwalczania głodu mieszkaniowego i stopniowego polepszania fatalnych warunków mieszkaniowych ludności pracującej.

Organizacją kursu zajmuje się Lubelska Spółdzielnia Mieszkaniowa w porozumieniu z Radą Zawodową i wszystkimi związkami zawodowymi działającymi na terenie Lublina. Na specjalnej konferencji związkowej odbytej w dniu 4 lutego uchwalono wezwać wszystkie związki, aby zajęły się jak najliczniejszym obsesaniem tego kursu. Należałoby, aby z każdej większej fabryki, czy zakładu pracy pracownicy wydelegowali przynajmniej jednego uczestnika kursu.

Zgłoszenia indywidualne także są chętnie nie przyjmowane. Bardzo pożądanym jest udział kobiet, te bowiem bardziej niż mężczyźni odczuwają ciasnotę dzisiejszych mieszkani robotniczych i utrapienia stąd wynikające.

Cały kurs obejmie 50 godzin wykładów i dyskusji ze słuchaczami (po 7 godzin dziennie) na następujące tematy: 1) sytuacja mieszkaniowa w Polsce, rys historyczny i stan obecny, 2) mieszkanie człowieka jako problem kultury w przeszłości i w czasach obecnych, 3) mieszkanie nowoczesne i jego architektura, 4) wnętrza mieszkalne, ich urządzenie, 5) instalacje i urządzenia mieszkalne; 6) higiena mieszkań i warunki sanitarne osiedli, 7) kuchnia nowoczesna w obrębie mieszkania i jej urządzenia, 8) planowanie osiedli, 9) planowanie terenów mieszkaniowych, 10) przepisy prawa budowlanego i zabudowy osiedli, 11) polityka mieszkaniowa i budowlana, 12) spółdzielnie mieszkaniowe, ich rola, ustrój, zadania i organizacja, 13) budownictwo społeczne i jego organizacja, 14) znaczenie gospodarcze budownictwa mieszkaniowego w ogólnym systemie ekonomiki narodowej, 15) gospodarka w osiedlu spółdzielczym, 16) wczasy w osiedlu spółdzielczym, 17) zasady administrowania w osiedlu spółdzielczym, 18) gospodarka ogrodnicza w osiedlu spółdzielczym, 19) zieleni ozdobna w osiedlu spółdzielczym, 20) ruch mieszkaniowy w Polsce i za granicą, historia i stan obecny, 21) plan regionalny miasta Lublina i okolic i związane z nim zamierzenia.

Wykłady odbywać się będą w godzinach od 8 rano do 12 w południe i od 2 do 5 w popołudniu. Ze względu na ważność sprawy i społeczny charakter kursu organizatorzy liczą na to, że wszystkie instytucje i przedsiębiorstwa zechcą zwolnić swoich pracowników pragnących zapisać się na uczestników tego kursu.

Zgłoszenia na kurs przyjmowane są codziennie od godz. 12 do 1 popoł. w sekretariacie Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, który urzęduje w lokalu Związku Pracowników Miejskich, Krakowskie Przedmieście, hotel „Europa”, I piętro, pokój nr. 7. Wpisowe za cały kurs wynosi 350, dla członków Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej zł. 200.

Komunikat Dyrekcji Monopoli Spirytusowego

Naczelna Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego, Lublin, Bernadyńska 15, podaje do wiadomości wszystkim zarządom i kierownikom gorzelni rolniczych i przemysłowych oraz zakładów przetwarzających spirytus, oswojonych pod okupacją niemiecką po 1 stycznia 1945 r., iż cała produkcja i przerób spirytusu odbywać się może jedynie na zasadzie obowiązujących przepisów w tej mierze sprzed września 1939 r. Kierownicy nieczynnych i będących w ruchu zakładów przemysłu spirytusowego, winni są na dzień wyjścia okupanta sporządzić protokółny szczegółowy rewanż posiadanych zapasów fabrykatów, półfabrykatów, surowca i środków pomocniczych produkcji.

Protokół taki winien być podpisany przez zarząd zakładu oraz dwóch świadków.

Wydawanie spirytusu i wyrobów spirytusowych może odbywać się wyłącznie na mocy poleceń wydanych przez Dyrekcję PMS.

Odbiór spirytusu winien być pokwitowany każdorazowo przez odbiorcę i w wypadku gdy odbiorcą jest wojskowy, należy zanotować numer jednostki wojskowej i poczty polowej.

Dyrektor — Kurozycki

Ruch pociągów pasażerskich

Dyrekcja Kolei Państwowych podaje następujący rozkład ruchu pociągów z Lublina i poza Lublinem:

Lublin—Rozwadow (pociąg nr. 1253) — z Lublina wychodzi o godz. 15,30 przychodzi do Rozwadowa o godz. 19,27.

Rozwadow — Lublin (poc. nr. 1252) — odjazd z Rozwadowa godz. 3,09, przyjazd do Lublina godz. 6,49.

Lublin—Chełm (poc. nr. 92) — odjazd godz. 18,07, przyjazd godz. 21,55 (do Dorohuska przychodzi o godz. 22,33).

Dorohusk—Lublin (poc. nr. 91) — odjazd godz. 1,19, w Chełmie: przyjazd 2,16, odjazd godz. 2,29, w Lublinie o godz. 6,01.

Lublin—Łuków (poc. nr. 81) — odjazd godz. 13,36, przyjazd godz. 18,43.

Łuków—Lublin (poc. nr. 82) — odjazd godz. 23,08, przyjazd godz. 4,25.

Lublin — Łuków — Warszawa Wileńska (poc. nr. 83) — odjazd godz. 17,25, w Łukowie: przyjazd godz. 0,12, odjazd godz. 0,30, w Siedlcach: przyjazd godz. 1,18, odjazd godz. 1,40, do Warszawy przyjazd godz. 8,15.

Warszawa—Lublin (poc. nr. 84) — odjazd godz. 22,20, w Siedlcach: przyjazd godz. 3,00, odjazd godz. 3,24, w Łukowie: przyjazd godz. 4,12, odjazd godz. 4,25, do Lublina przychodzi o godz. 9,40.

Siedlce—Terespól (poc. nr. 72) — odjazd o godz. 0,12, przyjazd o godz. 5,58.

Terespól — Siedlce (poc. nr. 71) — odjazd o godz. 12,20, przyjazd o godz. 16,52.

Lublin—Wawer (poc. nr. 821) — odjazd o godz. 8,24, przyjazd godz. 16,09.

Wawer—Lublin (poc. nr. 822) — odjazd godz. 21,52, przyjazd godz. 5,56.

Poza tym podaje się do wiadomości, że wagon sypialny bezpośredniej komunikacji Lublin — Moskwa odchodzi z Lublina w dni parzyste i przychodzi do Lublina, również w dni parzyste, w następujących godzinach: Odjazd z Lublina — godz. 17,25, przyjazd do Lublina — godz. 4,25. Rozkład ten odnośnie wagonu Lublin — Moskwa aktualny jest do końca miesiąca marca 1945 r.

Czas podany w rozkładzie jest czasem miejscowym.

Program radiowy na 14.2

Fala 421 oraz 31,49 m.

7.25 Hymn. 7.28 Sygnał czasu. 7.30 Komunikat. 7.35 Wiadomości prasowe. 7.50 Wiadomości polityczne i wojskowe. 8.00 Program na dzień bieżący. 11.58 Sygnał czasu. 12.00 Wiadomości polityczne i wojskowe. 12.10 Wiadomości z kraju. 12.20 Artykuł aktualny p. t.: „Lekcja geografii”. 12.25 Ogłoszenia. 12.30 Skrzynka poszukiwania rodzin. 12.40 Koncert południowy. 13.00 Audycja dla szkół.

Fala 421 oraz 49,06 m.

16.00 Artykuł polityczny. 16.10 Wiadomości polityczne i wojskowe. 16.20 Przemówienie na temat aktualny: Wytyczne krajowej polityki leśnej. 16.30 Przegląd prasy krajowej. 16.35 Muzyka z płyt. 17.00 Odczyt p. t.: „Organizm a otoczenie”. 17.10 Z życia Polonii zagranicznej. 17.15 Przegląd wojskowy i polityczny. 17.25 Polemika na falach eteru. 17.35 Z życia Związku Radzieckiego. 17.45 Wiadomości z kraju. 17.55 Komunikaty i ogłoszenia. 18.00 Skrzynka poszukiwania rodzin. 18.10 Audycja wojskowa. 18.30 Kwadrans literacki „Stanisław Staszic” — szkice literackie Anny Kamińskiej. 18.45 Koncert południowy. 19.30 Audycja dla Polaków za granicą. 20.00 Komentarze do wydarzeń dnia. 20.15 Audycja słowno-muzyczna w wyk. St. Grodzieńskiej i Fr. Leszczyńskiej. 21.00 Przegląd prasy zagranicznej. 21.10 Nasze reportaże. 21.20 Muzyka z płyt. 21.50 Ostatnie wiadomości. 21.58 Hymn.